

Rimfeen

Lektion 5

Ikke-Lydrette rimord med én stavelse og én-to konsonanter i forlyd (/ink/, /ank/, /ang/)

Teksten i *kursiv* læses højt for eleverne.

Teksten flankeret af den farvede stribe er emne til samtale med eleverne.

Forberedelse

- RF5 Fællesøvelse Hule A3: print og laminér.
- RF5 Fællesøvelse Spind A3: print og laminér. Klip cirklerne ud.
- RF5 Fordybelse1 A4: print et eksemplar til hver elev.
- RF5 Fordybelse2 Nøgleord A3: print og laminér.
- RF5 Øvesætning A3: print.

- Medbring RF4 Fællesøvelse2 Nøgleord A3.
- Medbring en tegnestift eller en lukkeklips, som edderkoppespindene kan sættes på hulen med og dreje omkring.
- Medbring 3 forskellige farver blyant eller tusch til hver elev.
- Medbring papir og skriveredskaber til eleverne.

Inddrag både vokalstrategien (Lydmesteren) og vokalglidningsstrategien (Vokaldetektiven) i lektionen, hvis eleverne har trænet disse strategier. Dvs. at i afkodning af ord med én eller flere konsonanter i forlyd, så læses rimdelen først; *-ind*. Lyder *i* i *-ind* som *film* eller *fisk*? Når dette er afklaret og rimdelen er læst/stavet, sættes konsonanten lige før rimdelen på; *pind* og endelig kobles den første konsonant på; *spind*.

Noter fra forrige lektion

Tag udgangspunkt i noterne fra sidste lektion, og sæt sammen med eleverne ord på, hvad øvelserne i sidste lektion omhandlede.

Narrativ

Hvis dette er første lektion eleverne har med Rimfeen, så start med at læse introduktionsnarrativet til Rimfeen højt. Dette finder du i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Hvis det er første lektion eleverne har med hele undervisningsforløbet, så læses desuden introduktionsnarrativet til undervisningsforløbet højt allerførst. Dette finder du også i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Introduktionsnarrativ

Rimfeen har kæmpet sig igennem den mørke skov, og er endelig kommet frem til Den Mørke Hule. Hun ved, at allerdybest nede på bunden af hulen findes den gyldne pensel! Den pensel, som formår at farve alle onde monstre om til søde væsener. Med den i hånden vil hun være i stand til at blive venner med ethvert ordmonster, hun møder på sin vej!

Hun er klar over, at det bliver svært, men hun vælger at se på det positive: uanset om hun klarer den næste opgave eller ej, så bliver hun hele tiden bedre, fordi hun øver sig.

Hulen er mørk og dyb, men selvom hun føler sig bange, og ikke er i stand til at baske med sine vinger nede i den trange gang, så begiver hun sig alligevel ned i hulen. "Nu skal det være," siger hun til sig selv, idet hun griber om sine malerspande: "Jeg fortsætter uanset hvad."

Læsefaglig introduktion

Kan I fornemme, at Rimfeen er lidt bange for, hvilke øvelser hun vil blive stillet overfor nede i hulen? Hun føler sig dog også modig. Hun ved, at hun har jer med til at hjælpe hende, og hun ved, at øvelse gør mester!

Hulen er trang og mørk. I starten har hun svært ved at se, men efterhånden som øjnene vænner sig til mørket, ser hun, at der er fyldt af biller, edderkopper og flagermus! Normalt ikke noget, som Rimfeen bryder sig om, men i dag vælger hun at fokusere på noget andet. Hun har nemlig en opgave at løse!

For enden af den smalle gang er der mørkt og klamt. Hun ved at penslen ligger i bunden af hulen, men den er skjult bag nogle tykke, klistrede edderkoppespind! De klistrede spind har fanget både rimdele og konsonanter - og kan hun sætte dem sammen, så falder spindene ned. Men hun sætter sig ned og sukker dybt. Hun har ikke lyst til flere øvelser. Hun vil gerne bare have penslen, så hun kan gøre ordmonstre til sine venner, men de vil åbenbart ikke gøre det let for hende. Mens hun sidder fortvivlet og kigger på edderkoppespindene, kommer hun i tanker om den gamle mands ord - "at det ikke er fantastisk at være perfekt, men, at hvis hun øver sig, så bliver hun bedre og bedre!" Hun kigger på spindene igen og indser, at hun kan bruge strategien til at læse ordene...

Hun kan se, at det første af de 3 edderkoppespind har en rimdel i midten, og at hver "arm" ud fra midten har konsonanter til at sætte foran. Så er I parate til at hjælpe Rimfeen?

Rimfeen kan se, at rimdelene er:

/ink/

/ank/

/ang/

... og hun vil gerne vide, om hun skal være opmærksom på vokalgidning i denne øvelse. Skal hun det? Hvis vi nu sætter H- foran rimdelene, hvordan lyder /ink/, /ank/ og /ang/ så?

Det er rigtigt. Så lyder i → e, men a-lyden har ingen forvekslingslyd. Derimod er ng-lyden i /ang/ lidt speciel og ofte kaldt kineser-lyd, som i seng og sang.

Er I klar, for nu lister Rimfeen frem til edderkoppespindene?

Fællesøvelse

Vi skal nu hjælpe Rimfeen med at komme gennem edderkoppespindene og ind til penslen. Dette gør vi ved at snurre edderkoppespindet og sætte den eller de konsonanter, der står yderst på edderkoppespindet foran rimdelen og lander tættest på den gyldne sten. Der kan være ord, som er svære at danne, men her hjælper vi hinanden. Er I klar til at hjælpe Rimfeen med at få fat i penslen?

Materiale:

- RF5 Fællesøvelse Hule
- RF5 Fællesøvelse Spind

RF5 Fællesøvelse Hule placeres på bordet, og et af de tre edderkoppespind sættes fast med tegnestift eller lukkeklips gennem den røde plet på hulen.

I fællesskab afkodes rimdelen, som står i midten af edderkoppespindet.

En elev snurrer spindet. Når spindet står stille, læser eleven det ord som dannes, når konsonanten nærmest den gyldne sten sættes foran rimdelen.

[Ved de lidt sværere ord kan underviseren vælge at hjælpe, eller lade eleverne hjælpe hinanden.]

En anden elev snurrer spindet, og der fortsættes som ovenfor, indtil et passende antal kombinationer er gennemgået.

Øvelsen gentages med de to andre spind.

Opgave-rimdele og tilhørende konsonanter:

/ink/ - h, v, s, bl, sm, st

/ank/ - h, b, t, sl, bl, st

/ang/ - g, s, l, tr, kl, tv

Fordybelse 1

Rimfeens gode venner, sommerfuglene, har mistet deres farve, fordi ordmonstrene har prustet og pustet så hårdt til dem. I skal nu hjælpe med at give sommerfuglene farve igen.

Materiale:

- RF5 Fordybelse1

Dette er en individuel opgave. Hver elev får et fordybelsesark.

Eleverne vælger en farve til hvert af nøgleordene og skraverer boksen ud for det pågældende nøgleord.

Eleverne bruger den matchende farve til at farvelægge de sommerfugle, som har rimdele der passer til nøgleordene.

Opgave-nøgleord:

Bank

Tang

Vink

Fordybelse 2

RF4 Fællesøvelse2 Nøgleord og RF5 Fordybelse2 Nøgleord hænges op på tavlen - henvis til disse hvis eleverne får brug for støtte.

Underviseren dikterer nedenstående ord.
Eleverne skriver ordet på et stykke papir.

Diktator:

mind, spind
told, snold
rund, stund
hink, klink
hank, Frank
fang, stang

Opgave-rimdele:

/ind/
/old/
/und/
/ink/
/ank/
/ang/

De elever der har tid til overs, kan arbejde med det digitale læremiddel Ordheltene, Mission J3.

Materiale:

- RF4 Fællesøvelse2 Nøgleord
- RF5 Fordybelse2 Nøgleord

Refleksion

I fællesskab reflekteres der over, hvad der er blevet arbejdet med i dagens lektion. Lav evt. en "bordet rundt", hvor alle skal sætte ord på, hvad de har lært/fået med sig fra dagens undervisning. Fokus: Nogle rimdele er ikke lydrette, så der har vi brug for vores viden om vokalgldning, og når vi gør det, så kan vi læse og skrive andre ord med samme rimdel.

Underviseren noterer, hvad eleverne siger om "det nye" de har arbejdet med i dag. Disse notater bruges, som opstart til næste lektion.

Hjælpesætninger til refleksion:

- Hvordan kan vi bruge Rimfeens og Vokaldetektivens strategier sammen?
- Hvad gør du, hvis du skal stave et ord som "lang", og du ikke ved, hvordan ordet staves?
- Ved du, hvad ordet betyder?
- Hvad med ordet "klang"?
- Hvordan staves det?
- Ved du, hvad det betyder?
- (Hvis I har gennemgået vokaltrappen): Hvad kan du anvende vokaltrappen til?
- Hvad gør du, når du skal læse et ord, du ikke kender?
- Hvad gør du, når du skal stave et ord, du ikke kender?

Noter:

Øvesætning

Som afslutning på lektionen læser underviseren sammen med eleverne en kort tekst, hvor en eller flere af Ordheltenes strategier kan benyttes. Ordene markeret med pink er der arbejdet med i denne lektion:

Materiale:

- RF5 Øvesætning

Rimfeen brød ud i **sang** – dagen havde været **lang** og skoven **trang**, men nu havde hun fundet en **bold** der sad på en **stang**. Dén bold var **rund** og hendes **stang** var **lang**. "**Hink** og vær glad!" sagde hun til skovens kære væsener. Men så kom hun til et Ordmonster. Det hed **Frank**, og gav **bank** til alle, der **stank**.

Han sagde: "Jeg ejer ikke en **klink**, men lad være at lugte, for ellers putter jeg dig i min **tank**, der er **blank**. Den er **trang**, så selvom du er **slank**, får din **sang** en dårlig **klang**!". "**Fang** mig hvis du kan, dit **spind** er ingen sag for mig!", **sang** Rimfeen og fløj bort i trækroneerne.

Muligt ekstraarbejde

I det digitale læremiddel Ordheltenes kan eleverne til næste gang træne Mission J3, som indeholder ikke-lydrette rimdele i ord med en-to stavelse og en-to konsonanter i forlyd med rimdelene (/ink/, /ank/, /ang/)